

Kunstmestvrije
Achterhoek

Nieuwsbrief

Nieuwsbrief 8, november 2019

'Wie A zegt, moet ook B zeggen'

Het inzicht dat er 'iets' op het gebied van mest moest gebeuren, dateert al van vele jaren geleden. Het is dan ook niet zo vreemd dat Gerhard Meijerink bij de Kunstmestvrije Achterhoek te boek staat als deelnemer van het eerste uur.

"Een kwart eeuw geleden werd het gebruik van mest aan banden gelegd," vertelt Gerhard. "Dat heeft me toen al aan het denken gezet. Dierlijke mest, dus goede organische meststoffen afvoeren en tegelijkertijd kunstmest invoeren, dat vond ik van meet af aan al onzinnig. Zeker als je bedenkt dat de productie van kunstmest energieverslindend en enorm vervuilend is. Toen Groot Zevert Vergisting plannen bekend maakte om nutriënten uit dierlijke mest te gaan herwinnen heb ik direct laten weten: als je zo ver bent, denk dan ook aan mij. En dat is gebeurd. Vandaar dat we vanaf dag één als pilotbedrijf bij de Kunstmestvrije Achterhoek betrokken zijn."

Goede afstemming

Gerhard stelt voor het project een perceel grasland van 3,2 hectare ter beschikking. Daarvan wordt de helft bemest met de Groene Weide Meststof en de andere helft met een kunstmestblend. Omdat hij over een hypermoderne kunstmeststrooier beschikt, zorgt Gerhard zelf voor het uitrijden van de kunstmest – zowel bij hemzelf als bij de negen andere pilotboeren. "Dat vergt een goede afstemming," aldus Gerhard. "Er mag niet meer dan twee dagen tussen het uitstrooien van de kunstmest en de Groene Weide Meststof zitten. Anders zouden weeromstandigheden een té grote invloed op de meetresultaten kunnen hebben. Gelukkig loopt dat allemaal naar behoren, het contact met alle betrokken partijen is prima."

Minder scherp

Hoe kijkt Gerhard terug op 2019, het tweede pilotjaar? "Zoals bij zoveel projecten geldt ook voor de Kunstmestvrije Achterhoek: al doende leert men. Op basis van afspraken met het ministerie van LNV is de Groene Weide Meststof dit jaar in een geconcentreerde vorm aangebracht. Op droog grasland ging dat goed, maar met dauw leidde het helaas tot verbrandingsverschijnselen. Dat was wel even schrikken, bij de eerste snede in april. Door een aanpassing van de concentratie is de meststof minder 'scherp' gemaakt en daarmee zijn bij de vervolgsnedes hele mooie resultaten behaald. Ik weet dat er nog steeds wordt gewerkt aan de ideale samenstelling van de Groene Weide Meststof én aan de juiste afstelling van de bemester. Daar is dit project ook voor bedoeld. Ik zeg wel eens: er móét iets misgaan, want dán pas weet je precies waar je het over hebt."

Alle vertrouwen

Gerhard zegt alle vertrouwen te hebben in de doorontwikkeling van de kunstmestvervanger. En in de partijen die bij het project betrokken zijn. “De begeleiding vanuit het project is hartstikke goed. Bovendien: wie A zegt, moet ook B zeggen, zo steek ik in elkaar. Daarom heb ik dit jaar naast mijn pilotperceel nog eens zeven hectare grasland bemest met de Groene Weide Meststof. En als het aan mij ligt, wordt dat nog meer. De kringloop sluitend maken, dáár gaat het om.”

Bedrijf met drie takken

Het bedrijf van Gerhard Meijerink is onderverdeeld in drie takken: rundvee (135 melkkoeien en 90 stuks jongvee), varkens (170 fokvarkens en 420 vleesvarkens) op 103 hectare land, waarvan ongeveer de helft wordt benut voor akkerbouw (o.a. graan, aardappels, graszaad en maïs). Gerhard runt het bedrijf samen met twee broers (“een derde broer helpt soms mee”) en beschikt over een uitgebreid machinepark waarmee hij zelf al het loonwerk kan uitvoeren. Een groot deel van de varkensmest van Gerhards bedrijf gaat naar Groot Zevert Vergisting, waar het wordt verwerkt tot (onder andere) Groene Weide Meststof.

SYSTEMIC: circulaire oplossingen voor mest en bioafval

Mest en ander bioafval zijn de meest voorkomende reststromen die te gebruiken zijn voor de productie van biogas en waaruit stikstof, fosfaat, kalium en andere mineralen kunnen worden gewonnen en hergebruikt. In Nederland en elders in Europa gebeurt dat echter nog te weinig. Het Europese H2020 project SYSTEMIC probeert daar verandering in te brengen.

Bedrijven helpen bij het terugwinnen van nutriënten uit organische reststromen, dierlijke mest en zuiveringslib, dát is in het kort de doelstelling van SYSTEMIC. Aan het EU-project nemen vijf demonstratiebedrijven deel. Naast Groot Zevert Vergisting in Beltrum gaat het om pilotbedrijven in het Verenigd Koninkrijk, België, Duitsland en Italië.

Stikstof, fosfor en kalium zijn de belangrijkste nutriënten voor gewassen. In de Europese landbouw wordt de helft van de stikstof en fosfor jaarlijks in de vorm van mest over de akkers uitgestrooid. Een hoog percentage van de waardevolle nutriënten gaat daarbij verloren. Dat heeft negatieve effecten op de bodem-, water- en luchtkwaliteit, en vormt daarmee een bedreiging voor de toekomst van de Europese landbouw. Door hergebruik van nutriënten ontstaat een duurzamere landbouw. SYSTEMIC ondersteunt bedrijven die daar met innovatieve technieken mee bezig zijn.

Grote belangstelling

De vijf Europese demonstratiebedrijven worden grondig gemonitord, waarbij hun technische, economische én milieuprestaties worden beoordeeld. Op basis van de ervaringen bij de demonstratiebedrijven ontwikkelt het SYSTEMIC-onderzoeksteam business modellen en tools om ook de mogelijkheden bij andere bedrijven in te schatten. Dertien geselecteerde Europese bedrijven (outreach-plants genoemd) mogen daar gebruik van maken. Meer bedrijven kan het project niet aan, maar de belangstelling is veel groter. Vandaar dat de informatie ook met andere geïnteresseerde bedrijven wordt gedeeld, de zogenoemde associated plants. Op die manier draagt SYSTEMIC bij aan een uitbreiding van de energie- en nutriëntenterugwinning uit hernieuwbare grondstoffen van mest en biomassa, en aan de overgang naar een circulaire economie.

Kijk voor meer informatie over SYSTEMIC op <https://systemicproject.eu>.

Europese ontwikkelingen

In een eerdere editie van onze nieuwsbrief hebben we aandacht besteed aan twee Europese ontwikkelingen: een nieuwe Europese meststoffenverordening voor vrij handelsverkeer van meststoffen én de opdracht voor het Joint Research Centre. Op beide dossiers is veel vooruitgang geboekt. Tijd om u bij te praten.

De nieuwe Europese meststoffenverordening (2019/1009) is op 25 juni gepubliceerd. Lidstaten zijn nu bezig met de implementatie van de nieuwe verordening. Die implementatie vraagt aandacht. Zo moet een structuur voor de beoordeling op conformiteit van bemestingsproducten worden opgezet. Ook de analysemethoden voor de bemestingsproducten vragen aandacht. Omdat de huidige Europese meststoffenverordening (2003/2003) formeel op 16 juli 2022 wordt ingetrokken, is de nieuwe Europese meststoffenverordening vanaf die datum definitief van kracht.

Nitraatrichtlijn

Ook bij het Joint Research Centre (JRC), een onderzoeksinstituut van de Europese Commissie, is voortgang geboekt. Deze maand presenteert het JRC een conceptrapport over stikstofhoudende bemestingsproducten van dierlijke mest. Deze producten krijgen de naam RENURE (= REcovered Nitrogen from manURE). Het eindrapport, dat in mei 2020 verschijnt, zal de basis vormen voor de aanpassing van de Nitraatrichtlijn.

Kunstmestvrije Achterhoek in de belangstelling

De Kunstmestvrije Achterhoek stond de afgelopen maand weer volop in de belangstelling. Naast een publicatie in vakblad Pig Business, was er ook aandacht voor het project tijdens de in Lelystad gehouden kennismiddag 'Van kip en sliep', georganiseerd door Acres (landelijk praktijkcentrum voor duurzame energie en groene grondstoffen). Tijdens deze kennismiddag stond het circulair maken van nutriëntenkringlopen op oplopende schaalgroottes centraal: op bedrijfsniveau, stadniveau, provinciale schaal en nationale schaal. Kees Kroes, projectleider LTO Noord, gaf een uiteenzetting over de Kunstmestvrije Achterhoek, als schoolvoorbeeld van een project op provinciale/regionale schaal.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Kunstmestvrije Achterhoek.

Eindredactie

Projecten LTO Noord
kunstmestvrijeachterhoek@gmail.com

Financiers

Dit project wordt mogelijk gemaakt door:

Kijk voor meer informatie op onze website: www.kunstmestvrijeachterhoek.nl